

De nazomer : blijspel in een bedrijf

<https://hdl.handle.net/1874/367457>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneelstukken

uit de

nalatenschap van

Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 261

1850

Dr J. A. Winkel
Nr. 618 c

DE NAZOMER.

BLIJSPEL.

Rederijerskamers en Familiekringen is het recht van
vertooning vergund.

267

H. Meilhac en Lud. Halévy.

DE NAZOMER.

BLIJSPEL IN ÉÉN BEDRIJF

naar het fransch

DOOR

DR. J. DE JONG

AMSTERDAM — A. ROSSING — 1886.

Het recht van opvoering voorbehouden volgens de Wet van 28 Juli 1881
(Staatsblad No. 124).

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

PERSONEN:

~~P.~~ BRIQUEVILLE. *V. Doudhuyse*

W. de ...
hef. kroeb NOËL, zijn neef. *W. Baarsveld*

~~ADRIENNE.~~

Juffr. LEBRETON, huishoudster van Briqueville.

~~~~~

Het stuk speelt ten huize van Briqueville in de om-
streken van Tours, in onzen tijd.

DE NAZOMER.

Een kleine salon. Op den achtergrond een groote deur, die uitkomt op een terras. Deuren rechts en links. Op den voorgrond, een beetje links, een tafel; daaromheen eene groote leunstoel, waarin Briqueville, en een kleinere stoel, waarin Adrienne is gezeten. Rechts op den voorgrond eene kleine tafel. Tegen den muur links een klein buffet.

EERSTE TOONEEL.

BRIQUEVILLE. ADRIENNE. Juffr. LEBRETON.

Adrienne leest voor; Briqueville, in zijn stoel gedoken, houdt de oogen niet van haar af.

Juffr. Lebreton zet koffie op het kleine buffet.

Adrienne, leest.

„D' Artagnan was overwinnaar — zonder dat het hem veel moeite kostte, dat moet gezegd worden — want een

der dienders slechts was gewapend en deze verdedigde zich slechts voor de leus. Het is waar dat de drie anderen hadden getracht den jongen man met stoelen, tabourets en vaatwerk dood te slaan, maar twee of drie schrappen hun toegebracht door den degen van den Gasconjer hadden hen bang gemaakt. Tien minuten waren voldoende geweest om hen te verslaan. D' Artagnan was meester van het slagveld gebleven."

Briqueville.

En verder?

Adrienne.

En daarmee is het uit.

Briqueville.

Wat?

Adrienne.

Ja het eerste deel, maar er is een tweede deel.

Briqueville.

Des te beter.

Adrienne, *staat op.*

Ik zal het gaan halen.

Briqueville, *staat ook op.*

Wel neen, ik zal niet gedoogen dat ge u die moeite geeft.

Adrienne.

Meneer....

Briqueville.

Ik zal zelf gaan.

Adrienne, *houdt hem tegen.*

Meneer.... ik bid u meneer.... tante zou mij be-

knorren, is het niet zoo tante? (*Juffr. Lebreton antwoordt niet.*) Tante!

Juffr. Lebreton.

Wat?

Adrienne.

Zoudt u niet op mij brommen als ik het meneer liet halen?

Juffr. Lebreton.

Wel zeker, zou ik u.... zou ik je beknorren, en geducht ook.

Adrienne, *tot Briqueville.*

U hoort het. (*Juffr. Lebreton schenkt de koffie in.*) Ga daar nu weer stilletjes zitten (*zij duwt hem zachtjes weer in zijn stoel*) en heel rustig, heel lief uw koffie drinken.... Inmiddels ga ik het tweede deel halen en ik zal zorgen dat u niet lang op het vervolg van de avonturen van ridder D' Artagnan behoeft te wachten.

Briqueville.

Maar u weet immers niet waar het tweede deel is.

Adrienne.

In de bibliotheek, op de bovenste plank.

Briqueville.

Maar u kunt er niet bij....

Adrienne.

Dan klim ik op een stoel.

Briqueville.

Pas dan ten minste op dat u niet valt en u niet bezeert.

Adrienne.

Wees maar niet bang.

Af rechts.

Briqueville.

Pas maar goed op, hoor. *Hij volgt haar tot de deur met de oogen.*

TWEEDE TOONEEL.

BRIQUEVILLE. *Juffr.* LEBRETON.

Briqueville, *zittend.*

Maar wie is toch eigenlijk die nicht, juffrouw?

Juffr. Lebreton.

Wat blief?

Briqueville.

Ik vraag u wat dat voor een nicht is?

Juffr. Lebreton.

Mijn nicht, mijnheer!

Briqueville, *drinkt zijn koffie.*

Hoe komt het dat u mij nooit over haar gesproken hebt?

Juffr. Lebreton.

Ik doe al niet anders in de laatste veertien dagen...

Briqueville.

Ja, maar vóór die veertien dagen.

Juffr. Lebreton.

Wel, het kwam nooit in uw hoofd op, zolang ik in uw dienst ben, meneer, neen niet éénmaal in twintig jaar, naar mijn familie te informeeren; het doet mij ple-

zier dat ik u dat eens onder den neus kan wrijven. Maar sedert mijn nicht hier den voet in huis heeft gezet, haalt ge uw schade dapper in. Elken dag nieuwe vragen. Waar komt uw nicht vandaan? Waar gaat ze heen? Wat doet ze? Wat heeft ze gedaan? Wat gaat ze doen? Ik dacht dat ik op alles voldoende had geantwoord, maar daar u naar het schijnt hebt vergeten, wat ik u heb gezegd, zal ik maar weer van voren af aan beginnen.

Briqueville, *staat op.*

Wel neen, juffrouw, ik heb niet vergeten wat u mij hebt verteld. U hadt een broer, zei u.

Juffr. Lebreton.

Wel zeker heb ik er een.

Briqueville.

Die broer, horlogemaker van beroep, ging naar Amerika, en vestigde zich te Philadelphia.

Juffr. Lebreton.

Philadelphia, ja wel.

Briqueville.

Hij trouwde daar en kreeg een dochter.

Juffr. Lebreton.

Een dochter, die mijn nicht is.... mijn nicht die zoeven hier was. Zij is mijn nicht, daar zij mijn broeders kind is.

Briqueville.

Zeker, zeker. U hebt mij verteld, dat zij een zeer goede opvoeding ontving; dat zij gouvernante werd bij een Amerikaansche familie; dat die Amerikaansche familie

een reis door Frankrijk maakte en dat uw nicht van de gelegenheid gebruik had gemaakt om eenige dagen bij u te komen doorbrengen; dat zij zoowat drie weken geleden te Parijs kwam, daar vernam dat u hier waart en dat zij u toen hier is komen opzoeken. Niet waar, dat hebt u mij verteld.

Juffr. Lebreton.

Ja wel.

Briqueville.

Wel nu?

Juffr. Lebreton.

Nu, wat?

Briqueville.

Welnu, ik weet het niet, maar er moet iets anders achter steken.

Juffr. Lebreton.

En wat dan, als ik vragen mag?

Briqueville.

Ik weet het niet.... maar als ik haar aanzie en naar haar luister.... dan verklaart, wat u mij verteld hebt, in het geheel niet dat bijzondere in haar, die onvergelykelijke gracie....

Juffr. Lebreton.

Zoo, vindt u, dat ze...?

Briqueville.

Ja.

Juffr. Lebreton.

Wel, meneer, ze lijkt op haar tante!

Briqueville.

O!

Juffr. Lebreton.

Ziedaar de verklaring. *Zij neemt het koffieblad van de tafel.*

Briqueville.

Het is een verklaring, ja zeker.... ja wel.... enfin, zooveel is zeker, dat uw nicht een van de liefste persoon-
tjes is, die ik ooit heb ontmoet. Adrienne komt
rechts op, met een boek in de hand.

DERDE TOONEEL.

De Vorigen. ADRIENNE.

Adrienne, *wijst op het boek.*

Ik heb het gevonden.

Juffr. Lebreton, *tot Briqueville.*

En u hebt niets meer te vragen?

Briqueville.

Neen, juffrouw Lebreton, niets meer.

Juffr. Lebreton.

Nu dan ga ik maar... (*Zij komt weer terug.*) Maar als ik u er plezier mee doen kan, wil ik het nog wel eens vertellen... ik heb een broer, die zich in Amerika ging vestigen, te Pondichery....

Briqueville.

Wat blief?

Adrienne.

Maar tante, u verspreekt u, niet te Pondichery...
maar te Philadelphia.

Juffr. Lebreton.

Ja, ja. (*Tot Briqueville.*) Dat is uw schuld. Als men de dingen zoo dikwijls herhaalt, vergeet men ze ten slotte. *Af links met het koffieblad.*

VIERDE TOONEEL.

ADRIENNE. BRIQUEVILLE.

Briqueville gaat in zijn stoel zitten, zonder het oog van Adrienne af te wenden. Deze gaat weer op haar vroegere plaats zitten. Een oogenblik stilte.

Adrienne.

Zie zoo, zit u goed?

Briqueville.

O ja, heel goed.

Adrienne, *slaat het boek op en begint te lezen.*

„Tweede deel, eerste hoofdstuk. D' Artagnan, alleen gebleven met madame Bonacieux....

Briqueville, *leunt behagelijk in zijn stoel.*
Opperbest.

Adrienne, *begint weer.*

„D' Artagnan alleen gebleven met....

Briqueville, *valt haar nog eens in de rede.*

Opperbest, en ik kan het niet dikwijls genoeg zeggen en u niet genoeg bedanken, want indien ik mij zoo behagelijk gevoel, dan heb ik dat aan u te danken.

Adrienne.

Aan mij?

Briqueville.

Ja, ja, aan u.

Adrienne.

Nu, dan ben ik blij, dat ik mijn tante ben komen bezoeken. (*Begint weer te lezen.*) „D' Artagnan, alleen gebleven met....

Briqueville, *vult haar weer in de rede.*

Waarachtig als iemand, twee maanden geleden, toen ik hier kwam, had voorspeld dat ik vandaag zoo opgewekt zou zijn, zou ik hem hebben gezegd, dat hij niet wist wat hij zei. Want ik was alles behalve prettig gestemd toen ik hier kwam. Alles behalve prettig. Mijn neef, een jongen dien ik even lief had, als de liefhebberste vader zijn zoon lief kan hebben, had mij allergeeuest behandeld, mijn genegenheid met de snoodste ondankbaarheid beloond.

Adrienne.

O!

Briqueville.

Hij had een schandelijk huwelijk gesloten.

Adrienne.

Schandelijk!

Briqueville.

Ja, schandelijk. Door dat huwelijk lag ik met al mijn kennissen overhoop en was ik genoodzaakt Parijs te ontvluchten en hier mijn schande en mijn toorn te komen verbergen. (*Hij staat op.*) Ik was dan ook zoo uit mijn humeur, dat, toen uw tante mij vergunning vroeg een nicht uit Amerika te mogen ontvangen, ik haar eerst alles behalve malsch ontving.

Adrienne, *staat op.*

Ja, dat heeft ze mij verteld.

Briqueville.

Alles wat het goeje mensch van mij gedaan kreeg was, dat ik u wel in het huis wilde dulden, maar op voorwaarde, dat ik u niet zien zou.

Adrienne.

En bang dat ik was! Als ik u zag aankomen, liep ik gauw heen!

Briqueville, *kijkt Adrienne aan die ver van hem staat.*

En toch stonden wij op zekeren dag vlak tegenover elkaar op het portaal.

Adrienne.

Ik kon het niet helpen!

Briqueville.

Dat geloof ik wel... maar wij stonden vlak tegenover elkaar... en toen moest ik u wel aanzien...

Adrienne.

Ach ja!

Briqueville, *komt langzamerhand naderbij.*

Ik keek u aan en ik vond u heel aardig, dat moet ik zeggen.

Adrienne.

En dat was ook zoo, al zeg ik het zelf. *Zij komt naderbij.*

Briqueville.

Een uur later, toen juffrouw Lebreton mij mijn koffie kwam brengen, kwaamt ge achter haar binnen...

Adrienne, *staat vlak bij hem.*

Ja, ik droeg den suikerpot.

Briqueville.

Ja... en dien avond was er o! zooveel suiker in mijn koffie, want, om u dichterbij te zien en wat langer, nam ik, ik weet niet hoeveel klontjes uit den suikerpot.... En toen hebben we wat gepraat en ik merkte, dat het op zijn minst even aangenaam was u te hooren als u te zien. Ik vroeg of u bij geval ook piket speelde, en u zeide toen, dat u 't 's avonds van verveling bestierf, als u niet een partij of zes had gemaakt.... Ik vroeg u of het u niet vermoeien zou mij al de romans van Alexandre Dumas voor te lezen, en u zeide toen, dat u dat in het geheel niet zou vermoeien, en dat het u zelfs veel genoeg zou doen. En zoo geschiedde het dat ik, na eerst te hebben verklaard dat ik u in het geheel niet wilde zien, ten slotte niet meer buiten u kon, en dat u de laatste veertien dagen voor mij tot de prettigste hebt gemaakt, die ik ooit heb doorgebracht.

Adrienne.

Is het heusch waar? Ik zou zoo gaarne willen dat het heusch waar was.

Briqueville.

Het is heusch waar, maar waarom zoudt ge zoo gaarne willen....

Adrienne.

Omdat men dan daaruit zou kunnen opmaken, dat uw verbolgenheid begint te bedaren....

Briqueville.

Welke verbolgenheid?

Adrienne.

Tegen uw neef?

Briqueville.

O, wat dat aangaat!

Adrienne.

Nu?

Briqueville.

Wat dat aangaat, is alles nog bij het oude. (*Hij gaat wéér zitten*). Laten we daarover niet praten. (*Adrienne gaat wéér op haar oude plaats zitten. Briqueville kijkt haar glimlachend aan en mompelt*): „D' Artagnan alleen gebleven met madame Bonacieux...”

Adrienne, *kijkt op nadat ze had gedaan alsof zij wéér zou beginnen voor te lezen.*

En toch is u goedhartig?

Briqueville.

Jawel, ik ben goedhartig, zeer goedhartig zelfs, maar mijn goedheid gaat niet zoo ver dat ik vergeef, wat geen vergiffenis verdient.

Adrienne.

Is hetgeen uw neef twee maanden geleden deed vergiffenis onwaardig?

Briqueville.

Ja....

Adrienne.

O, zoo!

Briqueville.

Verbeeld u.... maar het zal u misschien vervelen, als ik u van mijn verdrietelikheden vertel.

Adrienne.

Neen, neen volstrekt niet.

Briqueville.

Welnu, verbeeld u, ik had een huwelijk voor hem in orde gemaakt, een prachtige partij, oude vrienden, een allerliefst meisje....

Adrienne.

Was ze aller....

Briqueville.

Allerliefst..., nog al geld, uitstekende familie.... alles was in orde, het contract zou den volgenden dag worden geteekend.... Daar krijg ik een brief van mijn neef: hij was wanhopig, zoo schreef hij, maar voor geen geld van de wereld wilde hij met Marguerite trouwen.... ze heette Marguerite. Dat schreef hij mij.... Vier-entwintig uren vóór het teekenen van het contract!... En had hij mij nog een reden opgegeven, had hij mij gezegd dat hij op het laatste oogenblik bang was geworden voor het huwelijk.... dan had ik er nog in kunnen komen. Maar neen, volstrekt niet, voor het huwelijk was hij niet bang. Hij trouwde niet met Marguerite doodeenvoudig, omdat hij plezier had met eene andere te trouwen....

Adrienne.

Zoo!

Briqueville, *staat driftig op en slaat met de hand op de tafel.*

En met wie trouwde hij? Met wie? Ik wil het gevraagd hebben!

Adrienne, *deinst een beetje terug.*

Ik weet het niet.

Briqueville, *uitbarstend.*

Met de dochter van een behanger.... de dochter van een armzalig klein behangersbaasje!

Adrienne.

O!

Briqueville.

En hij had nog de onbeschaamdheid mij te schrijven, dat ik hem zou vergeven als ik zijn vrouw had gezien.... U begrijpt dat mijn antwoord niet op zich liet wachten. Ik beduidde hem, dat alles tusschen ons uit was en dat ik hem verbood een voet bij mij in huis te zetten.... Ondanks mijn verbod probeerde hij het twee of drie maal. Ik ontving hem niet.... Nooit zal ik hem wêer ontvangen. Zijn vrouw evenmin! Die madam! De laatste van mijn stam, zoo'n mesaillance! (*Hij zakt weer in zijn stoel*). Ziet u, dat heeft hij gedaan, die neef van me! Vind u nu nog dat ik geen reden heb veroornd op hem te zijn?

Adrienne.

Neen, zeker niet; dat huwelijk door u tot stand gebracht en zoo plotseling afgebroken....

Briqueville.

Den dag vóór het teekenen van het contract! Niet drie dagen te voren, niet twee dagen te voren, maar één dag te voren, daags te voren, ziet u!

Adrienne.

Ja, ja. Maar hij beminde nu eenmaal de dochter van dat armzalig behangersbaasje!

Briqueville.

Of hij haar beminde! Nu dat zou ik gelooven. In zijn brief schreef hij wel vier bladzijden vol over zijn liefde: hij aanbad haar, hij was dol op haar, zonder haar kon hij niet leven. (*Zeer levendig*). Waren dat redenen om daags vóór het contract....

Adrienne.

Neen zeker niet, maar, weet u, wij vrouwen zijn dadelijk minder streng als de liefde in het spel is. Intusschen, ik bēken dat uw neef u heeft gegriefd en ik begrijp dat u boos op hem is....

Briqueville, *vroolijk*.

Gekheid, laat hij naar den duivel loopen met zijn dametje. Ik verlang thans alleen, dat ze me met rust aten.... Kom, laat ons niet meer over mijn neef praten en als u het goedvindt, liever met D' Artagnan verder gaan.

Adrienne.

Gaarne.

Briqueville, *zich in zijn stoel nestelend*.

Zie zoo! (*Half luid*). „Alleen gebleven met madame Bonacieux....”

Adrienne, *verder lezend*.

„D' Artagnan, alleen gebleven met madame Bonacieux wendde zich tot haar; de arme vrouw lag achterover in een stoel....”

Juffrouw Lebreton treedt op.

VIJFDE TOONEEL.

De Vorigen. Juffrouw Lebreton.

Juffrouw Lebreton.

Meneer....

Briqueville.

Wat is er?

Juffrouw Lebreton.

Daar is iemand.

Briqueville.

Wie?

Juffrouw Lebreton.

Iemand uit Parijs.

Briqueville.

Uit Parijs?

Juffrouw Lebreton.

Ja, meneer.

Briqueville.

Wat beduiden die geheimzinnige gezichten? Komaan, spreek.... die iemand heeft toch een naam.

Juffrouw Lebreton.

Ja zeker.... maar....

Briqueville, *staat op.*

Het is toch niet....

Juffrouw Lebreton.

Ja wel, het is juist....

Briqueville.

Noël!

Juffrouw Lebreton.

Ja mijnheer, mijnheer Noël, uw neef; hij is daar en wacht....

Briqueville.

Welnu zeg hem dan, dat hij niet langer zal wachten en met den eersten trein den besten zal vertrekken. Zeg hem dat uit mijn naam en zorg dat ik niet verder gestoord word. (*Hij gaat weér zitten; juffrouw Lebreton blijft bij de deur wachten. — Tot Adrienne*) Wilt u verder lezen?

Adrienne.

Neen, u zoudt nu toch niet kunnen luisteren en ik zou niet in staat zijn verder te lezen....

Briqueville.

Och, kom!

Adrienne, *sluit het boek.*

Neen, heusch niet....

Zij staat op.

Briqueville.

Wat beteekent dat? U trekt partij voor hem tegen mij?

Adrienne.

In het geheel niet.... ik vraag u verschooning, ik had niets moeten zeggen.... maar toen ik u met zulke harde woorden een neef, uw eenigen bloedverwant hoorde weggagen, iemand dien u hartelijk lief hadt, u hebt dat zelf bekend, toen onwillekeurig, dat zal u niet verwonderen.... Maar ik vraag u nogmaals om verschooning....

Briqueville.

Waartoe dient het hem te ontvangen, daar ik toch vast besloten ben niet te doen wat hij komt vragen?... Hij zou het mij niet zoo lastig maken, als hij wist hoe weinig het baat. *Juffr. Lebreton is inmiddels achter Briqueville's stoel komen staan.*

Adrienne.

Hij doet verkeerd, maar misschien meent hij gronden te kunnen aanvoeren....

Briqueville.

Gronden! Na al wat ik u heb verteld, kunt u nog de mogelijkheid onderstellen, dat er gronden zijn?...

Adrienne.

Ik niet, maar hij....

Briqueville.

We waren zoo vreedzaam, zoo gelukkig... En nu is u verdrietig en ik ben heelemaal... Als ik hem ontving dan zou het zijn om het voorgoed uittemaken, om hem allen lust te benemen terug te komen en hem te verzoeken het mij niet meer lastig te maken.

Adrienne, op droevigen toon.

Nu, doe het dan daarvoor.

Briqueville.

U wilt het dus?

Adrienne.

Ik... ik heb geen stem in het kapittel.

Briqueville.

Als u zegt dat u het wilt, dan zal ik hem om uentwil ontvangen.

Adrienne.

Om mijnentwil?

Briqueville.

Wilt u het?

Adrienne.

Och mijnheer!

Briqueville.

Zeg dat u het wilt.

Adrienne.

Dat kan ik toch niet, zeg tante?

Juffr. Lebreton.

Kom, zeg het maar nicht. Als ik wist dat het helpen zou, zei ik het dadelijk.

Briqueville, *tot juffr. Lebreton.*

Maar dan zou het niet helpen. (*Tot Adrienne.*) Welnu?

Adrienne.

Nu, goed dan, ik wil het.

Briqueville.

Dat is voldoende. (*Tot juffr. Lebreton.*) Laat hem binnenkomen.

Juffr. Lebreton.

Lieve hemel, wat een drukte om iets te doen, dat u dol gaarne doet! *Af.*

Briqueville.

Uw tante heeft het mis... ik deed het alleen omdat u het vroegt, en om u de waarheid te zeggen, ik had al zoo lief gehad, dat u iets anders had gevraagd.

Noël en juffr. Lebreton komen binnen.

ZESDE TOONEEL.

ADRIENNE. BRIQUEVILLE. NOËL. JUFFR. LEBRETON.

Noël.

Beste oom!

Briqueville.

Dag, mijnheer.

Juffr. Lebreton, *tot Noël, terwijl zij hem
Adrienne wijst.*

Mijn nicht, mijnheer Noël, mijn nichtje Adrienne.

Noël.

De dochter van uw broeder, van uw broeder, den
horlogemaker?

Juffr. Lebreton.

Ja, en die zich vestigde....

Noël.

In Amerika.

Juffr. Lebreton.

Precies. (*Tot Briqueville.*) U ziet, hij weet er alles
van. (*Tot Noël.*) Ziet ze er niet aardig uit?

Noël.

Heel aardig, wel zeker, heel aardig. *Adrienne praat
zachtjes met juffr. Lebreton.*

Juffr. Lebreton.

Dat is waar ook. Ik dacht er niet aan. U is van
morgen vroeg uit Parijs vertrokken, mijnheer Noël. Mijn
nicht vroeg, of u onderweg ook iets hebt gebruikt

Noël.

Neen... (*Briqueville maakt een gebaar van ongeduld.*)
Maar dat komt er niet op aan.

Juffr. Lebreton.

Wat, dat komt er niet op aan? ... Dat komt er wel dege-
lijk op aan ... Ik zal u wat koude kip laten brengen.

Briqueville.

Zeg eens ...

Juffr. Lebreton, *Adrienne nabootsend.*

Ik wil het. (*Tot Adrienne.*) Kom je, nicht? *Af.*

Adrienne.

Ja, tante. (*Zij groet Noël.*) Mijnheer.

Noël, *met een buiging.*

Juffrouw. *Adrienne af.*

ZEVENDE TOONEEL.

NOËL. BRIQUEVILLE. *Later juffr. LEBRETON.*

Briqueville.

Welnu mijnheer, wat is er van uw believen?

Noël.

Wel oom, het is over die jacht.

Briqueville.

Wat blief?

Noël.

Over die jacht, die we samen hebben gehuurd.

Briqueville.

Zoo, is het over die jacht?

Noël.

Ja, ik kreeg aanmaningen van de bureu voor de toe-

gebrachte schade; u weet, de buren hebben de slechte gewoonte van te manen.

Briqueville.

Nu, dan moeten we betalen.

Noël.

Wel zeker, maar ziet u, dit jaar vragen ze wel wat veel. Anders komen we er met een duizend francs of drie af, ditmaal vragen ze veertien duizend.

Briqueville.

Nu, dan moet dat eens worden nagezien.

Noël.

In zeker.... Juffr. Lebreton komt binnen met een bediende, die het dejeuner draagt. Deze zet alles op de tafel neer en verwijdert zich dan.

Juffr. Lebreton.

Daar is uw dejeuner, mijnheer Noël. (*Zij schikt alles op de tafel.*) Zie zoo! En dessert zult u ook hebben; ik heb aan mijn nicht gezegd, dat u van aardbeien houdt en ze is die zelf in den tuin gaan plukken. Noël heeft inmiddels zijn hoed neergezet op een stoel.

Briqueville, *op bezorgden toon.*

In den tuin, in het heetst van de zon! Dat is gevaarlijk.

Noël, *ook op bezorgden toon.*

Zij had dat niet moeten doen.

Juffr. Lebreton.

Wees maar niet bezorgd, ze heeft een grooten strooien hoed opgezeten.

Briqueville en Noël, *naderen tegelijkertijd de tafel.*

O, zoo! *Zij staan tegenover elkander bij de tafel. Een oogenblik pauze. Noël gaat zitten en juffr. Lebreton schenkt met de uiterste behoedzaamheid een glas wijn in*

Juffr. Lebreton.

Ze is lief, mijn nichtje, niet waar? *Juffr. Lebreton af. Briqueville beziet de flesch wijn, ze is van zijn beste, en zendt juffr. Lebreton een woedenden blik achterna.*

Noël, *die onderwijl eet en drinkt.*

U hebt volmaakt gelijk, oom, het moet nagezien worden, maar daartoe is het contract noodig en vooral de opgave van de grootte van het jachtterrein. Ik zocht naar die stukken, maar kon ze niet vinden, en toen dacht ik dat ze bij u moesten zijn.

Briqueville.

Dit is best mogelijk, ik geloof werkelijk dat ik ze heb en zal ze je doen toekomen. Is dat alles, wat je me te zeggen hadt?

Noël.

Neen oom, dat is niet alles.

Briqueville.

Zoo?

Noël.

Ik moet u nog zeggen, dat u niet rechtvaardig is en dat u ten onrechte zoo vertoorned zijt, aangezien het gebeurde toch eigenlijk een beetje uw schuld is.

Briqueville.

Mijn schuld?

Noël.

Ja zeker! Als u niet het eerste huwelijk had beraamd, zou ik zeker nooit tot het tweede zijn overgegaan.

Briqueville.

Ben je misschien hier gekomen om den draak met mij te steken?

Noël.

Neen, oom, waarlijk niet... Maar ik zeg de dingen zooals zij zijn. Ik was vast besloten met de jonge dame te trouwen, die u voor mij hadt gekozen. Dat was jammer. Want anders zou ik mij niet bemoeid hebben met sommige veranderingen, die in mijn ameublement van jonggezel moesten worden gebracht, en dan zou ik er niet toe gekomen zijn bij een behanger te gaan.

Briqueville, *ironisch*.

Een behanger.

Noël.

Ja natuurlijk, het was immers voor...

Briqueville.

Een behangertje!

Noël, *steeds nog zittend*.

Nu ja, het was geen groote behangers, maar hij had toch mooie dingen. Ik zag een gordijn bij hem liggen dat mij beviel, en trad zijn magazijn binnen.

Briqueville, *gaat zitten*.

Zijn winkel.

Noël.

Nu goed, zijn winkel, als u dat liever hebt, en toen ging ik naar zijn achtermagazijn om een meubel te zien,

Hij

waarvan hij gesproken had. (*Hij schuift zijn stoel dicht bij dien van Briqueville.*) Ik was daar nog geen vijf minuten, of een kleine deur ging open en zij trad binnen.

Briqueville.

Zij?

Noël.

Ja, zij! *Adrienne treedt binnen met een grooten strooien hoed op en met een mandje met aardbeien.*

ACHTSTE TOONEEL.

De Vorigen. ADRIENNE.

Adrienne.

Ik breng aardbeien, maar u zult een beetje geduld moeten hebben. *Zij zet het mandje met aardbeien neer op het tafeltje rechts, doet haar hoed af, stroopt haar mouwen wat op, en begint de aardbeien schoon te maken en op den schaal te leggen, schijnbaar zonder op Briqueville en Noël te letten.*

Noël.

Zij trad binnen, en nauwelijks was zij verschenen, of ik gevoelde den vurigen wensch haar te zien, te hooren, bij haar te zijn, haar te spreken, haar te behagen.

Briqueville.

Tut, tut, tut! Dat heet ik ontvlammen.

Noël.

Zij was zoo mooi!

Briqueville, *zacht, terwijl hij op Adrienne wijst.*

Je zult toch niet beweren dat ze mooier was dan...;

Noël, kijkt naar *Adrienne* om; een korte pauze.

Mooier neen, ik zou moeten jokken, niet mooier . . .

Briqueville.

Ook niet even mooi, ik ben er zeker van.

Noël.

Ja wel, wel zeker! Zij was even mooi, dat verzeker ik u. (*Briqueville blijft naar Adrienne kijken, zonder naar Noël te luisteren*). Ziet u, oom, als ze lacht heeft ze iets guitigs en tevens iets goedigs, zooals men het zelden ziet. Ik zet het den koelsten man, om haar te zien lachen en niet dadelijk verliefd op haar te worden. Elk harer bewegingen is gratie en haar geheele persoonlijkheid heeft iets bekoorlijks, dat onweerstaanbaar is. Het is waar, ik deed geen moeite om weerstand te bieden; van het oogeblik af, dat ze zich vertoonde, gaf ik mij gevangen. Bij onze eerste ontmoeting sprak ik haar wel nauwelijks toe, maar ik kwam terug, ik zag haar weer en telkens scheen ze mij schooner en aanbiddelijker toe. Er bestond van toen af voor mij geen andere vreugde, dan haar te beminnen, geen andere vrees dan dat zij mij niet zou liefhebben. Ik bekende haar mijn liefde, in tegenwoordigheid van haar vader, zij mij de hare en ik knielde voor haar neer . . . Tot hiertoe was het denkbeeld met iemand te trouwen voor wie ik geen liefde gevoelde, mij heel gewoon voorgekomen; maar van den dag af, waarop ik haar lief kreeg, leek mij dat monsterachtig; ik verbrak het huwelijk, dat u voor mij hadt tot stand gebracht; ik brak met de familie, waarvan ik op het punt stond lid te worden, en nam mijn woord terug. Ik wist wel dat ik vreemd handelde, dat ik u zou ver-

toornen en smart zou veroorzaken, maar ik dacht dat mijn aanstaande vrouw zich slechts zou behoeven te ver-
toonen opdat ieder mij zou vergeven; dat zij slechts een
woord zou behoeven te spreken en dat u mij weer uw gene-
genheid zoudt schenken.... Dat was mijn eenige verdedi-
ging, de eenige verontschuldiging die ik aanvoerde; ik heb
u nog nooit iets anders gezegd.... Ik vraag u ook niets
anders dan: Stem er slechts in toe haar te zien. Wilt u?

Briqueville.

Neen, ik wil niet.

Noël.

Oom.... *Adrienne, een schaal met aardbeien in de
hand, nadert zeer langzaam de tafel.*

Briqueville, *staat op.*

Ik wil haar niet zien. Ik vraag je verschooning
jongenlief, ik hoorde niet te best wat je zeide; maar
al had ik het gehoord, het zou je niet veel gebaat
hebben; mijn besluit stond vast. Je hebt mij gruwe-
lijk beleedigd, nog gruwelijker menschen die ik lief
had.... en de vrouw, waarop je de oogen geliefde te
laten vallen, heeft voor de helft daaraan schuld. Nooit
zal ik haar of jou vergeven.

Noël.

Is dat uw laatste woord, oom?

Briqueville.

Ja.

Adrienne, die bij de tafel is gekomen.

Daar zijn uw aardbeien, mijnheer Noël.

Noël.

Dank u wel, maar ik ben niet in de rechte stemming en vrees dat ik er niet veel eer aan zal bewijzen.

Adrienne.

Kom kom, eet ze toch maar.

Briqueville, *een beetje ongeduldig.*

Nu, dat moet hij zelf maar weten. (*Adrienne neemt haar hoed en het mandje. Tot Noël.*) We hebben nu alles gezegd, geloof ik, wat we elkander te zeggen hadden.... die jachtgeschiedenis was zeker maar een voorwendsel?

Noël.

Toch niet.

Briqueville.

Zoo? Nu dan zal ik de stukken laten geven. (*Tot Adrienne, die op het punt stond de kamer te verlaten.*) Och wees zoo goed en vraag uw tante, of ze even hier wil komen.

Adrienne.

Heel best, mijnheer. *Af. Een oogenblik stille. Briqueville ziet Adrienne na. Noël eet wat aardbeien uit den schotel.*

NEGENDE TOONEEL.

BRIQUEVILLE. NOËL.

Noël.

Is zij al lang hier, dat nichtje van juffr. Lebreton?

Briqueville.

Veertien dagen.

Noël.

Ze is allerliefst.

Briquevile.

Dat is ze.

Noël.

Zeer bevallig, vriendelijk....

Briqueville.

Dat is ze.

Noël.

Ik heb haar slechts kort gezien, maar het komt mij voor dat ze ver boven haar stand is.

Briqueville, *met warmte.*

Dat zou ik denken! Zij zou ook in de eerste kringen niet misplaatst zijn en menige freule zou op haar willen lijken.

Noël, *glimlachend.*

Ik denk er net zoo over.

Briqueville.

Het zou er niet veel toe doen, als je er anders over dacht.

Noël, *staat op.*

En toch zou, volgens u, een fatsoenlijk man, als hij verliefd op haar werd, verkeert doen met haar te trouwen, omdat zij de dochter van een horlogemaker is."

Briqueville.

O, je komt weer op je thema terug!

Noël.

Neen oom, in het geheel niet....

Briqueville.

Waar blijft toch juffrouw Lebreton? (*Hij trekt aan een schel rechts, en nadert dan plotseling Noël.*) Vooreerst is het niet hetzelfde. Een horlogemaker is geen....
Juffr. Lebreton treedt binnen, gevolgd door een bediende, die de tafel afruimt.

TIENDE TOONEEL.

De Vorigen. Juffr. LEBRETON.

Briqueville.

Zoo, is u daar eindelijk? U hebt immers den sleutel van den secretaire in mijn kamer?

Juffr. Lebreton.

Ja, mijnheer.

Briqueville.

Geef hem dien. (*Terwijl juffr. Lebreton den sleutel zoekt.*) Wat voerde u toch uit, dat u mij zoo lang liet wachten?

Juffr. Lebreton.

Neem mij niet kwalijk, maar, ziet u, terwijl mijn nicht hier was bracht men een brief voor haar. *Zij geeft den sleutel aan Noël, die langzaam naar de deur rechts gaat.*

Briqueville.

Een brief?

Juffr. Lebreton.

Ja, mijnheer, mijn nicht moet vertrekken en dat wel onmiddellijk.... U begrijpt, dat toen ze mij dat vertelde....

Briqueville.

Vertrekken!

Juffr. Lebreton.

Ja mijnheer, en dat wel onmiddelijk.

Briqueville.

Vertrekken.... (*Tot Noël.*) Zeg, wat voer jij toch uit? (*Hij duwt hem bijna de deur uit.*) Je hebt den sleutel van den secretaire in mijn kamer; in de lade links zul je het contract en alles wat je noodig hebt vinden.

Noël.

Best, oom. *Af, rechts.*

ELFDE TOONEEL.

BRIQUEVILLE. *Juffr.* LEBRETON.

Briqueville, *sich niet langer bedwingend.*

Kom eens hier... Wat hebt u daar gezegd.

Juffr. Lebreton.

Mijnheer!

Briqueville.

Wat hebt u daar gezegd?

Juffr. Lebreton.

Dat mijn nicht heengaat.

Briqueville.

En dat waarom?

Juffr. Lebreton.

Ja, ziet u, die Amerikaansche familie, waarmede ze in Frankrijk is gekomen, weet u, welnu die familie gaat

weer terug, en nu is mijn nicht wel verplicht, ziet u, als zij haar betrekking niet wil verliezen, ziet u. Ze is nu reeds veertien dagen hier, niet dat ze niet gaarne langer zou zijn gebleven, maar dat gaat niet, daar die Amerikaansche familie....

Briqueville.

Ze gaat zoo maar heen, zonder een woord te zeggen.

Juffr. Lebreton.

Wel neen mijnheer, ze komt zoo aanstonds afscheid van u nemen, heeft ze me gezegd.

Briqueville, *buiten zich zelf.*

Ik wil niet dat ze afscheid neemt. Zij zal niet heengaan!

Juffr. Lebreton, *verschrikt.*

Mijnheer!

Briqueville.

Ze zal niet heengaan, zeg ik u, omdat ik niet wil dat ze heengaat, omdat ik het verbied!

Juffr. Lebreton.

Mijnheer.... om Gods wil, wat schort u?

Briqueville.

Wat mij schort?

Juffr. Lebreton.

Ja....

Briqueville, *heeft zich wat bedwongen.*

Het is niets.... ik vraag u wel verschooning.... uw nicht moet heengaan.... het is wel, zij zal gaan.... (*Ter zijde*). De duivel hale mij, wat overkomt mij toch? (*Lachend*) O die vrouwen, die vrouwen! Het baat niet dat men grijze haren heeft, men denkt dat het uit is, en jawel

de eerste de beste . . . . (*Hij legt zijn hand op zijn borst.*)
 Ik hield dat voor genegenheid, maar jawel, ik was aardig
 op weg om . . . . Als die kleine nog acht dagen langer
 hier was gebleven . . . . gelukkig gaat ze heen . . . (*Luide.*)
 Laat ze gaan, juffr. Lebreton, laat ze gaan . . . . Ik verzet
 mij er volstrekt niet tegen. Adrienne treedt binnen.

TWAALFDE TOONEEL.

De Vorigen. ADRIENNE.

Briqueville.

Uw tante zegt me, dat u nog heden moet vertrekken.

Adrienne.

Helaas ja, mijnheer.

Briqueville.

Met welken trein vertrekt u?

Adrienne.

Met den trein van vier uren.

Briqueville.

Juffr. Lebreton, zorg dat tegen drie uren het rijtuig
 voor is en dat men de bagage van uw nicht naar be-
 nedden brengt.

Juffr. Lebreton.

Jawel, mijnheer. *Af.*

DE TIENDE TOONEEL.

BRIQUEVILLE. ADRIENNE.

Adrienne, na een vrij lange pauze.

Ik wilde niet heengaan, zonder u te bedanken voor al uw beleefdheden en zonder u te zeggen hoezeer het me spijt te moeten vertrekken.

Briqueville.

Hoezeer het u spijt?

Adrienne.

Ja!

Briqueville.

Wel verplicht.... geloof dat ook ik.... zeker.... U is van avond te tien uren te Parijs?

Adrienne.

Te tien uren, half elf.

Briqueville.

En u moet dan weer dadelijk op het spoor om u inteschepen?

Adrienne.

Dat weet ik niet....

Briqueville.

Waarschijnlijk wel, aangezien men u schreef onmiddellijk van hier te vertrekken, niet waar?... Men schreef u immers dat u onmiddellijk zoudt vertrekken?

Adrienne.

Zeker, anders....

Briqueville.

Anders?...

Adrienne.

Zou ik zeker niet heengaan?...

Briqueville.

Zoo!...

Adrienne.

Ik had het hier zoo naar mijn zin.... het beviel mij hier zoo goed.

Briqueville.

Zoo!

Adrienne.

Iedereen was zoo lief, zoo hartelijk.... en ik hield zooveel van de menschen met wien ik omging...

Briqueville.

Uw tante?....

Adrienne, *een beetje verrast.*

Mijn tante....

Briqueville.

U sprak van menschen waarvan u hield.... en toen zei ik....

Adrienne.

O ja zeker, ik houd veel van mijn tante.... maar ik houd ook veel van u.

Briqueville, *afwerend.*

Kom, kom....

Adrienne.

Indien u dat hindert, dan vraag ik u wel verschooning; het is anders de zuivere waarheid.

Briqueville.

Is het heusch waar...., Adrienne, dat u in die veertien dagen, die wij samen doorbrachten, een beetje genegenheid voor mij hebt opgevat?

Adrienne.

Een beetje genegenheid....

Briqueville.

Ja....

Adrienne.

Ik geloof het wel.... ja zelfs, het is alsof die genegenheid begon lang voor dat ik u zag.... alsof iemand mij reeds lang had geleerd van u te houden.... Het is daarom, dat ik zoo droevig ben en dat ik bijna lust heb te schreien. Ik had bijna vergeten dat ik elk oogenblik genoodzaakt kon worden te vertrekken.... Ziet u als men het ergens naar den zin heeft.... ik dacht dat het altijd zoo zou blijven en dat onze dagen zoo zouden omgaan (*zij komt dicht bij de tafel*), u in een leuningstoel en ik naast u, ziende of u ook iets noodig had (*met aandoening*) en u de romans van Alexandre Dumas voorlezend....

Briqueville, *ook zeer aangedaan.*

De drie Musketers?

Adrienne, *als voren.*

En daarna een anderen roman.... er zijn er een heele massa?

Briqueville, *als voren.*

O, een heele massa.

Adrienne, *als voren.*

Ik had gedacht ze u allen te zullen voorlezen.... en als

ze uit waren, dan weer van voren af aan; maar jawel....
daar komt een brief, men wacht mij en ik moet....
Briqueville zucht en Adrienne na hem.

*Briqueville, hoe langer hoe meer ontroerd,
maar zich bedwingend.*

Ik zal u ook zeer missen....

Adrienne, levendig.

O ja, dat geloof ik ook, ik ben er zeker van. Wat
zult u beginnen als ik er niet meer ben.... als u geen
vrouw meer om u heen hebt....

Briqueville.

Uw tante...

Adrienne.

O ja, mijn tante... dat weet ik wel... maar dat is
niet hetzelfde...

Briqueville.

Neen.

Adrienne.

Ik bedoelde een jonge vrouw.... want een jonge
vrouw is natuurlijk meer....

Briqueville.

Ja...

Adrienne.

En als u nu nog maar vroeger of later vergiffenis
wilde schenken...

Briqueville.

Aan wien?...

Adrienne.

Aan uw neef.

Briqueville, *toornig.*

Praat me niet van mijn neef.

Adrienne.

Zijn vrouw is jong. Zij zou hier komen en dan...

Briqueville.

Praat me niet van zijn vrouw. Zij hier! In mijn huis! Als ze het probeerde, zou ik haar... (*Driftig neemt hij een boek en smijt dat op de tafel.*)

Adrienne.

O! *Zij doet eenige schreden naar de deur.*

Briqueville.

Waar gaat u naar toe?

Adrienne, *bij de deur.*

Ik ga heen, ik vertrek.

Briqueville, *na eene pauze.*

Waarom zoudt u heengaan?

Adrienne, *komt naderbij.*

Wat zegt u?

Briqueville.

Waarom zoudt u heengaan, zeg ik?

Adrienne.

Hoe kan ik anders?

Briqueville.

Het middel is heel eenvoudig. U neemt een pen, wat inkt en papier (*hij neemt, terwijl hij spreekt, alles van een kleine tafel en reikt Adrienne de pen*) en u schrijft aan die Amerikaansche familie, dat u niet komt.

Adrienne, *gaat langzaam zitten bij de tafel.*

Het is doodeenvoudig.

Briqueville.

Het kan niet eenvoudiger.

Adrienne.

En dan?

Briqueville.

En dan?

Adrienne.

Ja...

Briqueville.

Nu, en dan blijft u hier.

Adrienne.

En wat zal ik dan hier doen?

Briqueville.

Wat u hier deedt in die veertien dagen.

Adrienne.

U in dien leuningstoel en ik dicht bij u?

Briqueville.

Ja.

Adrienne, *staat op.*

Hum!

Briqueville, *met aandrang.*

En straks zeide u....

Adrienne, *ernstig.*

Ik zeide straks, dat ik bijna vergeten had dat een dergelijk leven onmogelijk was en.... dat is het ook inderdaad.

Briqueville.

En dat waarom?

Adrienne.

Wel daarom...

Briqueville.

Daarom, wat daarom? Wat betaalde u die Amerikaanse familie? (*Toornig.*) Ik zal u het dubbele geven. Ik zal u driemaal zooveel geven, zooveel als u wilt.

Adrienne, *lachend.*

Alleen om u voor te lezen?

Briqueville.

Wel ja...

Adrienne.

Dat zou geen onvoordeelige betrekking wezen... het eenige kleine bezwaar zou zijn, dat ze mij een heel klein beetje in opspraak brengen zou.

Briqueville.

O!

Adrienne.

Komaan, zeg het zelf, vind u niet dat ze mij een heel klein beetje...

Briqueville.

Op mijn jaren!

Adrienne, *vroolijk.*

Ja, ziet u... Neen... u hebt mooi praten... een jonge vrouw altijd bij u en alleen. (*Ernstig.*) Ja, als u niet alleen waart.

Briqueville.

Als ik niet alleen was...

Adrienne.

Ja zeker, als u familie bij u hadt, getrouwde menschen, uw neef bijvoorbeeld met zijn vrouw... dan kon ik...

Briqueville.

Ik zeg u nog eens, praat mij niet van... Hij bracht mij ongeluk aan. Die brief, die u noodzaakt te vertrekken, die u van mij verwijdert, kwam tegelijk met hem. (*Adrienne maakt een ontkenmend gebaar.*) Nu goed, het is niet zijn schuld, maar ik reken het hem niet minder toe...

Adrienne.

Maar.... als ik u zeide...

Briqueville, *valt haar in de rede.*

Ik bid u... *Een pauze.*

Adrienne, *zeer aangedaan.*

Dan moet ik heengaan, want dat was het eenige middel... en u wilt niet... ik weet niet wat later zal gebeuren... ik heb nog hoop... maar zooveel is zeker dat ik voor het oogenblik... (*tranen beletten haar voort te gaan*) en het spijt me, het spijt me erg. *Zij valt in een stoel op de tafel neer.*

Briqueville, *geheel van streek.*

Adrienne!

Adrienne, *bedwingt zich.*

Ik vraag u versooning.... zie zoo.... het is over.... (*Glamlachend.*) U ziet, ik schrei niet meer.

Briqueville.

Adrienne!

Adrienne *staat op*

Mijnheer....

Briqueville.

Is het heusch waar wat u zeide, als er een middel was.... een ander dan dat waarvan ik straks sprak.... een goed middel... dan zoudt u wel willen blijven.... altijd .... bij mij.... en u zoudt u daardoor gelukkig achten?

Adrienne, *met warmte.*

O ja, zeker.... dat zeg ik uit den grond van mijn hart.

Briqueville.

Nu, dan zult u niet heengaan!

Adrienne.

Wat?

Briqueville.

Neen, u zult niet heengaan, neen, duizendmaal neen!

Adrienne.

Maar, hoe?

Briqueville.

Ik heb het middel gevonden.

Adrienne.

En dat is?

Briqueville.

Met u te trouwen!

Adrienne, *in de uiterste verbazing.*

Hoe!...

Briqueville.

En ik zal met u trouwen. Ik ga er met uw tante over spreken. *Noël treedt binnen met eenige papieren in de hand.*

VEERTIENDE TOONEEL.

De Vorigen. NOËL.

Briqueville.

Kom eens hier, jij; wees niet bang, je kunt je vrouw gaan halen, ik zal haar ontvangen (*hij valt hem om den hals*) en ik zal haar omarmen, zooals ik jou omarm.

Noël, *verbaasd.*

Oom!

Briqueville.

Jij hadt gelijk.... ik voel dat nu. Wat doet het er toe, of zij de dochter van een behanger, of van een horlogemaker is? Het doet er niets toe.... Ga je vrouw halen.... laat ze komen.... wij zullen hier met ons vieren samenwonen.

Noël.

Met ons....

Briqueville.

Ja, met ons vieren. (*Tot Adrienne, die een beetje van haar verbazing bekomen is.*) Ik ga met uw tante spreken en ik kom terug, ik kom dadelijk terug. *Af.*

VIJFTIENDE TOONEEL.

ADRIENNE. NOËL.

Adrienne, *in antwoord op een verbaasden blik van haar man.*

Neem mij mede... laat ons van hier gaan... Neem mij dadelijk mede....

Noël.

Wat gebeurt hier toch?

Adrienne.

Hij wil met mij trouwen!

Noël.

Wat?

Adrienne.

Hij wil met mij trouwen!... Dat is nu het gevolg van ons mooi plannetje! Natuurlijk dacht ik dat het bericht van mijn heengaan hem een beetje zou spijten en ik rekende daar op, om hem ongemerkt te krijgen tot hetgeen we wilden.... maar hoe kon ik denken, dat hij zoo uit den band zou springen? Wat zijn toch de mannen voor wezens! Men kan niet een beetje lief met hen zijn en hen een beetje laten merken dat men van hen houdt, of ze zetten zich dadelijk leelijke, of dwaze dingen in het hoofd.

Noël.

Met ons vieren.... ik begreep ook al niet, waarom hij sprak van met ons vieren.

Adrienne.

Je vat het toch nu?

Noël.

Jawel....

Adrienne.

Laat ons van hier gaan.

Noël.

Heengaan, dat gaat maar zoo niet. Zou het niet beter zijn?...

Adrienne.

Wat?

Noël.

Aan oom alles maar royaal te vertellen.

Adrienne.

Dit is een goed idee inderdaad, maar hoe zal hij het opnemen?

Noël.

Ja, dat weet ik niet. *Juffr. Lebreton komt binnen.*

ZESTIENDE TOONEEL.

De Vorigen. Juffr. LEBRETON.

Juffr. Lebreton zeer onthutst.

O, mijnheer Noël, o juffrouw, neem mij niet kwalijk .... mevrouw ....

Noël en Adrienne.

Welnu juffrouw, wat is er?

Juffr. Lebreton.

Hij heeft me uw hand gevraagd.

Adrienne.

Dat weten we, en toen?

Juffr. Lebreton.

En toen, heeft hij me de deur uitgezet.

Noël.

Omdat u de hand weigerde?....

Juffr. Lebreton.

Neen, daarom niet.

Noël.

Waarom dan?

Juffr. Lebreton.

Omdat ik uw medeplichtige ben geweest, zegt hij, omdat ik hem veertien dagen in den waan liet, dat u mijn nicht waart.

Adrienne.

Hij weet dan nu, dat ik het niet ben?

Juffr. Lebreton.

Ja, hij weet nu dat ge niet mijn nicht zijt en dat ge de zijne zijt, de vrouw van zijn neef.

Noël.

Hij weet dus alles?

Juffr. Lebreton.

Alles.

Adrienne.

En hoe weet hij dat?

Juffr. Lebreton.

Omdat ik het hem heb gezegd.

Adrienne en Noël.

Ha!

Juffr. Lebreton.

Wel, kijk eens hier.... toen ik zag dat hij de kluts zoodanig kwijt was dat hij mij uw hand vroeg....

toen raakte ik zelf ook een beetje de kluts kwijt.... ik wist niet meer wat ik zeide.... hij merkte dat en begon mij toen met vragen te bestormen.... ik werkte mij er hoe langer hoe meer in.... u weet met Pondichery, Philadelphia.... kortom ik werkte mij zoo vast, dat ik niet meer wist hoe ik er uit zou komen en toen dacht ik, dat het voor ons drieën maar het best was alles te zeggen.... en ik zeide alles.

Noël.

En toen?

Juffr. Lebreton.

En toen?

Noël.

Ja.

Juffr. Lebreton, *schudt het hoofd.*

Toen merkte ik al dadelijk, dat ik veel beter had gedaan met niets te zeggen.

Adrienne, *tot Noël.*

Zie je wel....

Juffr. Lebreton.

Hij bleef eerst onbewegelijk, doodsbleek, bevend van toorn. Hij kon geen geluid geven.... en toen hij sprak was het: „Laat hen gaan, dadelijk uit mijn huis.... ik wil hen nooit terugzien.... ga hen zeggen... en als ze weg zijn, dan gij.... Zoo met mij te spotten!”

Adrienne.

Zei hij dat?

Juffr. Lebreton.

Ja.

Noël, *tot Adrienne.*

Kom, laat ons gaan.

Juffr. Lebreton.

Ik zou zeggen blijf, mijnheer Noël, maar ik durf niet. U begrijpt, met mij zal het zich wel schikken.... maar u, ik zou heusch bang zijn dat, als hij u hier vond....

Noël.

Wees maar niet bang; wij zullen gaan.

Adrienne, *tot juffr. Lebreton.*

En hoe is hij nu?

Juffr. Lebreton.

Niet goed, in het geheel niet goed.... het is uw schuld, niet en u hebt het gedaan zonder kwade bedoeling.... maar ziet u, u hebt hem het hoofd een beetje op hol gebracht, dat arme oude hoofd! Toen ik hem in dien toestand zag, kon ik dan ook niet op hem brommen of den draak met hem steken, hoewel hij het wel verdiende. En ik vroeg hem vergiffenis voor het kwaad, dat wij hem hadden gedaan zonder het te weten.... Ik weet wel, dat het heel dwaas van hem is, zich de zaak zoo aan te trekken, maar hij trekt zich die nu eenmaal verschrikkelijk aan....

Noël *tot Adrienne.*

Je hadt straks gelijk.... laat ons gaan. *Beiden willen heengaan. Briqueville treedt binnen. Noël en Adrienne blijven staan.*

ZEVENTIENDE TOONEEL.

De Vorigen. BRIQUEVILLE.*Briqueville ziet Adrienne en Noël een oogenblik aan en wenkt hen dan heen te gaan.*

Noël.

Wij gaan, oom. *Briqueville zinkt in een stoel neer. Adrienne en Noel naderen de deur. Juffr. Lebreton neemt afscheid van hen. Op het punt van de kamer te verlaten, keert Adrienne zich om en werpt zich aan de voeten van Briqueville.*

Adrienne.

Nu ja, wij zullen heengaan, zoo aanstonds, maar eerst wil ik u toch zeggen hoe zich alles heeft toegedragen.... u zult dan zien dat we niet zooveel schuld hebben als u wel denkt.... Hij, ja hij, zeide mij telkens, dat het hem zoo speet met u gebrouilleerd te zijn, dat u hem hadt groot gebracht, dat u alles voor hem geweest waart en dat hij geen rust of duur zou hebben, voordat u hem vergiffenis hadt geschonken.

Noël.

Dat is waar, oom! En ik voegde er bij, dat ook gij u zeer ongelukkig zoudt gevoelen over mijn afwezigheid. (*Beweging van Briqueville.*) Ja, oom, spreek het maar niet tegen.... want ik wist hoeveel ge van mij hielt en ik was er zeker van, dat uw toorn, hoe hevig en gerechtvaardigd ook, u niet kon beletten mij nog lief te hebben en soms te betreuren.

Adrienne, *steeds geknield.*

Wij zochten allebei of er geen middel was tot toenadering. Daar ik de hinderpaal en de naaste aanleiding was tot de oneenigheid, kwam het er natuurlijk in de eerste plaats op aan, dat ik bij u in de gratie kwam, dat ik u bewees dat ik toch niet zoo onmogelijk was, als u dacht. Maar u wilde me niet ontvangen... Toen kwamen wij op den inval een romannetje te bedenken en hebben we met juffrouw Lebreton de geschiedenis van die nicht overlegd. (*Hier werpt Briquerville een woedenden blik op juffr. Lebreton, die een paar passen terugdeinst alsof ze bang was.*) Ik kwam hier en, al wordt u er weer boos om, ik moet het bekennen, ik kwam met het vast besluit u in te pakken. (*Briquerville ziet haar aan.*) Ik spaarde geen moeite, ik had mij voorgenomen zacht, lief, voorkomend te wezen en ik was het.... Misschien was ik een beetje coquet.... maar heusch zonder het te willen.... ik wilde u zoo gaarne behagen. (*Glimlachend.*) Ik berekende misschien de dosis niet goed.... ik gebruikte te veel. *Briquerville kijkt haar weer aan en begint ondanks zich zelf te glimlachen. Adrienne valt hem bijna in de armen. Briquerville neemt haar handen in de zijne en kust haar op het voorhoofd.*

Briquerville, *staat op; tot Noël.*

Kom hier, jij!

Noël.

Is het heusch, oom?

Briquerville.

Hoe kan ik het jou kwalijk nemen, waar ik zelf....
En toch. (*Noël en Adrienne beletten hem verder te gaan.*)

Maar je hadt gelijk, je excuus was daar. (*Hij wijst op Adrienne.*) En dat zal ook mijn excuus zijn. Als het ooit verluidt dat ik een uur lang gek was en als men het mij voor de voeten werpt, dan zal ik zeggen: „Zie haar aan!”

Juffr. Lebreton.

En ik? Word ik nog weggestuurd?

Briqueville.

Ik moest het eigenlijk doen!... Mij blootstellen aan...

Juffr. Lebreton, *zacht tot Briqueville.*

Kom, kom, wees maar niet bang, u zult het wel te boven komen. Het is een nazomerzonnnetje, dat verwarmt, maar verbrandt niet!

Adrienne, *tot Briqueville.*

En nu gaat u daar weer zitten in uw leuningstoel. (*Briqueville gaat zitten. Tot Noël.*) Gij daar, bij uw oom. (*Noël gaat zitten tusschen Briqueville en Adrienne.*) En ik hier. (*Zij gaat naar haar vroegere plaats en neemt het boek op.*) „D' Artagnan....

Briqueville, *vallt haar in de rede.*

Beginnen wij weer?

Adrienne.

Is u zoo op uw gemak? *Juffr. Lebreton leunt achter Briqueville's stoel.*

Briqueville.

Jawel, heel goed.

Adrienne.

Heusch?

Briqueville.

Wel zeker, heel goed, best.

Adrienne.

Nu, dan ga ik voort en ditmaal hoop ik voorgoed. *(Lezend.)* „D' Artagnan, alleen gebleven met madame Bonacieux, keerde zich tot haar om. De arme vrouw lag half bezwijmd achterover in een leuningstoel. D' Artagnan wierp snel een blik op haar.... *Het gordijn valt, van het oogenblik dat Adrienne begint te lezen, en Adrienne leest totdat het gevallen is.*

